

Internationale betrekkingen

RIGA, LETLAND – ZONDAG 22 EN MAANDAG 23 FEBRUARI 2015

INTERPARLEMENTAIRE CONFERENTIE VAN DE VOORZITTERS VAN DE COMMISSIES BEVOEGD VOOR ARBEID EN SOCIALE ZAKEN VAN DE NATIONALE PARLEMENTEN VAN DE LIDSTATEN EN KANDIDAAT-LIDSTATEN VAN DE EUROPESE UNIE

Verslag

De interparlementaire conferentie vond plaats binnen het raam van de parlementaire dimensie van het Letse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. De Kamer van volksvertegenwoordigers vaardigde de heer Vincent Van Quickenborne, voorzitter van de commissie voor de Sociale Zaken, af.

Openingssessie

De deelnemers aan de conferentie werden verwelkomd door mevrouw Inara Murniece, voorzitter van het parlement van Letland. Zij overliep de belangrijkste uitdagingen in de domeinen die door de conferentie zouden worden behandeld: een inclusieve arbeidsmarkt, sociaal ondernemerschap en het jeugdgarantie-initiatief.

Vervolgens hielden twee sprekers een uiteenzetting:

- de heer Valdis Dombrovskis, ondervoorzitter van de Europese Commissie en bevoegd voor de euro en sociale dialoog;
- mevrouw Aija Barca, voorzitter van de commissie voor sociale zaken en arbeid van het Letse parlement.

De heer Valdis Dombrovskis stelde dat stabiele economische groei de beste garantie is voor jobs en dat drie voorwaarden moeten worden vervuld om die doelstelling te realiseren: investeringen, structurele hervormingen en fiscale discipline. Hij benadrukte dat de Europese Commissie in haar beleid lijnen uitzet, maar ook veel ruimte laat voor een specifieke invulling op nationaal niveau: maatwerk binnen de lidstaten van de Europese Unie is mogelijk en de nationale parlementen kunnen bij de uitwerking ervan een belangrijke rol spelen.

Mevrouw Alija Barca ging nader in op de rol die de nationale parlementen kunnen spelen in de ontwikkeling van beleid in de domeinen die door de interparlementaire conferentie worden behandeld. Zij kantte zich tegen een eenzijdig soberheidsbeleid en pleitte voor een evenwichtige benadering, waarbij ook de sociale doelstellingen op duurzame wijze worden gerealiseerd en op grond waarvan onderwijs, beroepsopleiding en een efficiënte arbeidsmarkt op een vruchtbare manier op elkaar inwerken.

Sessie 1 – De bevordering van inclusie van de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt

In deze sessie hielden drie sprekers een uiteenzetting:

- *de heer Uldis Augulis, minister van sociale zaken van Letland*, gaf toelichting bij de prioriteiten van het Letse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie;
- *de heer Robert Anderson, hoofd van de afdeling voor levensomstandigheden en levenskwaliteit van de Europese stichting voor de verbetering van levens- en arbeidsvoorwaarden*, ging dieper in op creatieve manieren om personen met een functionele of geestelijke beperking naar de arbeidsmarkt te brengen, waarbij de mogelijkheden van samenwerking tussen overheden en ondernemingen beter moeten worden aangewend;
- *mevrouw Gunta Anca, voorzitter van Susento (de Letse federatie van organisaties van personen met een beperking), lid van het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) en ondervoorzitster van het Europees forum voor personen met een handicap*, gaf inzage van de standpunten van het EESC in het betreffende beleidsdomein. Zij identificeerde verschillende wegen naar inclusie: de invoering van quotasystemen in bedrijven, ondersteuning van personen met een beperking door gespecialiseerde bedrijven, de subsidiëring van bepaalde jobs en de bevordering van de bereidheid van werkgevers om personen uit kansengroepen aan te werven.

De heer Vincent Van Quickenborne gaf toelichting bij het Belgische dienstenchequesysteem, dat zijn meerwaarde bewezen heeft: het geeft werk, sociale rechten en beroepservaring aan laag opgeleide personen en zorgt voor gewaardeerde dienstverlening ten gunste van tweeverdieners. Doordat de overheid dit type van tewerkstelling subsidieert, blijft de prijs van de diensten laag, wat aanleiding heeft gegeven tot de “verwitting” van huishoudhulp, een sector die vroeger geplaagd werd door massaal zwartwerk.

Ook de sector van eCommerce, die in volle ontwikkeling is, biedt nieuwe kansen aan kort opgeleide personen. Omdat tewerkstelling in de nieuwe economie noodzakelijkerwijs flexibeler is dan in de traditionele sectoren, onder meer op het vlak van arbeidsuren, moeten onze samenlevingen de omslag maken naar een arbeidsorganisatie die meer aangepast is aan de 21ste eeuw en waarin de meerwaarde van soepelere arbeidsvoorwaarden wordt erkend. De vakbonden stellen zich op dit vlak meestal conservatief op, maar zullen op termijn de evolutie naar meer flexibiliteit niet kunnen stoppen.

Sessie 2 – Sociaal ondernemerschap, een instrument om sociale doelstellingen te bereiken

Deze sessie werd ingeleid door de volgende sprekers:

- *mevrouw Agnes Jongerius, ondervoorzitster van de commissie voor arbeid en sociale zaken van het Europees Parlement*, identificeerde twee cruciale uitdagingen: de maatschappelijke aandacht en waardering voor sociaal ondernemerschap is nog te beperkt en de financieringsmogelijkheden moeten worden verruimd;
- *mevrouw Ariane Rodert, ondervoorzitster van Groep III van het EESC*, benadrukte het belang van sociaal ondernemerschap, zowel voor de doelgroep van personen met een beperking als voor de bredere samenleving. Zij wees op de meerwaarde van coöperatieve organisaties, die beter dan de overheid in staat zijn om specifieke doelgroepen te bereiken;

- *de heer Andris Berzins, voorzitter van de “Samaritaanse organisatie” van Letland, getuigde vanuit de ervaring van zijn platform over het belang van sociaal ondernemerschap voor thuiszorg, die in de reguliere economie onvoldoende kan worden uitgebouwd.*

De heer Vincent Van Quickenborne gaf een succesvol voorbeeld van sociaal ondernemerschap in België: de federatie van 113 kringloopwinkels, die werk verschaffen aan 4.000 personen, een omzet van 30 miljoen euro behalen en jaarlijks 3,6 miljoen klanten bedienen. De helft van de inkomsten van die winkels wordt uit verkoop gepuurd, terwijl de andere helft van subsidies en leningen afkomstig is. Evenzeer belangrijk is dat dit type van ondernemerschap onze economie duurzamer maakt (door recyclage als alternatief tegenover de wegwerpcultuur te plaatsen) en geen marktverstoring veroorzaakt.

Dat laatste aspect kan wel een probleem zijn in schoonmaaksector: er moet worden gewaakt over het behoud van de competitiviteit van de schoonmaakbedrijven, die in principe weliswaar niet in concurrentie treden met dienstenchequeondernemingen (die hun diensten enkel aan particulieren aanbieden, niet aan bedrijven), maar in de praktijk toch met deloyale concurrentie vanuit dat gesubsidieerde stelsel kunnen worden geconfronteerd.

Sessie 3 – Jeugdgarantie-initiatief: het eerste jaar van implementatie

In deze sessie hielden drie sprekers een inleidende uiteenzetting:

- *mevrouw Marianne Thyssen, Europees commissaris voor werk, sociale zaken, competenties en arbeidsmobiliteit, schetste de uitdagingen van het jeugdgarantieplan van de Europese Commissie. Zij benadrukte de complementariteit en wisselwerking met het Europees Sociaal Fonds en met het beleid van en in de lidstaten van de Europese Unie;*
- *de her Juras Pozela, voorzitter van de commissie voor jeugd en sport van het Letse parlement, verduidelijkte op welke manier de jeugdgarantie in Letland wordt aangewend om nieuwe perspectieven te geven aan werkloze jongeren;*
- *de heer Emils Anskens, ondervoorzitter van de nationale jeugdraad van Letland, vertolkte het standpunt van zijn organisatie over het initiatief van de Europese Commissie.*

*De heer Vincent Van Quickenborne wees op de uiteenlopende manieren van tenuitvoerlegging van het jeugdgarantieplan. Hij maakte *in concreto* de vaststelling dat de implementatie van het jeugdgarantie-initiatief van de Europese Unie in België complex is doordat verschillende overheden in het betreffende domein bevoegdheden hebben. Er bestaan inzake werkgelegenheid ook grote verschillen tussen de Gewesten; zo is de jeugdwerkloosheid in Wallonië en vooral Brussel veel hoger dan in Vlaanderen. Het federale niveau blijft bevoegd voor enkele belangrijke maatregelen, zoals de stages voor schoolverlaters en de beperking van de beroepsinschakelingsuitkeringen tot drie jaar (wat een aanmoediging vormt om actiever naar een job op zoek te gaan). Voor de andere aspecten ligt de verantwoordelijkheid bij de Gewesten, die op een verschillende manier met de problematiek omgaan. In het Vlaams Gewest wordt het goede voorbeeld gegeven: jongeren moeten zich binnen een termijn van zes weken vanaf hun registratie als werkzoekende aanmelden bij de VDAB, een verplichting die door datakruising en –matching op het terrein kan worden gehandhaafd.*

De lidstaten van de Europese Unie kunnen voor de implementatie van de jeugdgarantie leren van goede voorbeelden in bepaalde landen, zoals Duitsland, waar de combinatie van vorming en beroepsopleiding zeer succesvol is. Omdat het succes van de formule onder meer afhangt van de ontwikkeling van ondernemerschap, moet ook dit binnen het initiatief worden gestimuleerd.